

АТМАСФЕРНЫ СПЕКТАКЛЬ, «АНТЫГОНА» І БРАДВЕЙ

Гэта падборка навін тэатра, магчыма, і не паказа, наколькі розным можа быць тэатральнае відовішча, але некалькі яго экзэмпляраў дакладна прадэманструе. І калі брадвейская эстэтыка мае доўгую гісторыю, дакументальны тэатр яшчэ так-сяк трапляе ў сферу эксперымента, то пачнём мы з самай што ні ёсць для нашай тэрыторыі навінкі.

«Anti[gone]».

Дакументальны спектакль «Anti[gone]» па матывах трагедыі Сафокла «Антыгона», які ўжо прагучаў у беларускай тэатральнай прасторы, можна будзе ўбачыць у Мемарыяльным музеі-майстэрні Заіра Азгура.

Прэм'ера спектакля «Anti[gone]» адбылася 12 чэрвеня 2017 года, ён таксама паказваўся ў беларускай праграме мінулага фестывалю «ТЭАРТ». Варта адзначыць месца — у музеі-майстэрні Заіра Азгура дзейных асоб дакументальнай пастаноўкі будучы атачаць вобразы, бюсты, выявы савецкіх лідараў, што дадасць і відовішчнасці, і дадатковых сэнсаў.

Білеты на «Anti[gone]» ўжо ў продажы.

3. 12 сакавіка споўнілася пяць гадоў «Тэрыторыі мюзікла» — прыватнай тэатральнай кампаніі, якая працуе ў «брадвейскім» кірунку і развівае ў нашай прасторы жанр мюзікла. Тэатр быў створаны дзякуючы супрацоўніцтву беларускіх пастаноўшчыкаў і народнага артыста Расіі кампазітара Генадзя Гладкова, якое і раней мела месца на беларускай сцэне, а ў выніку склалася ў асобную фармацыю са сваімі задачамі і канцэпцыяй.

Пачаткам існавання «Тэрыторыі мюзікла» лічыцца творчы вечар Генадзя Гладкова «Формула любві» на сцэне Беларускай дзяржаўнай філармоніі, якому папярэднічалі мюзіклы «Прыгоды брэменскіх музыкантаў», «12 крэслаў» і «Звычайны чужы» у Беларускай дзяржаўнай акадэмічнай музыцкай тэатры.

Сёння «Тэрыторыя мюзікла» носіць імя кампазітара і афіцыйна з ім супрацоўнічае, але кажучы, што, нават маючы свайго асноўнага аўтара, калектыў карыстаецца поўнай творчай свабодай у працы над рэпертуарам, а кіраўнікі тэатра Настася Грыненка і Дзмітрый Якубовіч з'яўляюцца адзінымі ў Беларусі, хто стварае буйныя праекты ў кантэксце брадвейскай музыцкай культуры.

Калектыў налічвае больш за пяцьдзясят супрацоўнікаў, хоць у пачатку існавання «Тэрыторыі мюзікла» іх было каля дваццаці, і на найбліжэйшы час рыхтуе дзве прэм'еры. 28 сакавіка на сцэне Палаца культуры прафсаюзаў будзе прадстаўлены рок-мюзікл у дзвюх дзеях «Недалёка ад нормы», а ў чэрвені — новая версія мюзікла Генадзя Гладкова «Звычайны чужы».

Што важна, адной са сваіх задач «Тэрыторыя мюзікла» лічыць пошук перспектывных беларускіх аўтараў, што можна разумець як курс на раскрыццё талентаў у беларускім Брадвэй

1. У Беларусі ўпершыню на тэрыторыі СНД — прынамсі, так кажучы піяршычы — будзе пастаўлены атмасферны спектакль для дзяцей. Гэта значыць, што гледачы з завязанымі вачыма будуць спасцігаць пастаноўку праз слых, нюх і дотык, то-бок аўдыторыя аўтаматычна пашырыцца і ўключыць у сябе невідущых і людзей з праблемамі са зрокам, што не маюць магчымасці паўнаважна ўспрымаць традыцыйны тэатральны імпрэзы. Першым такім спектаклем, а магчыма, не апошнім, стане «Снежная каралева» па п'есе Рагіма Мусаева па матывах казкі Ханса Крысціяна Андэрсана — яе паставіць калектыў «Цім тэатр» з Гомеля пры генеральнай падтрымцы кампаніі velcom.

Прадставіць будучы спектакль публіцы плануецца ў пачатку красавіка, і можна прадказаць яму высокую папулярнасць хоць бы з-за відавочнай выключанасці некаторых груп людзей з культурнага кантэксту краіны. Успамінаецца, якую ўвагу на кінафестывалі «Лістапад» прыцягнуў фільм Міраслава Слабашпіцкага «Племя», нягледзячы на сваю спецыфіку незабаўляльнага кіно. Героі ў ім камунікавалі выключна на мове жэстаў, а значыць, глуханямыя маглі зразумець і ўспрыняць карціну ад пачатку да канца, таму і білеты на фільм, які ў выніку большасць гледачоў хацела б паспяхова забыць, было не купіць.

Гледачы з завязанымі вачыма будуць спасцігаць пастаноўку праз слых, нюх і дотык, то-бок аўдыторыя аўтаматычна пашырыцца і ўключыць у сябе невідущых і людзей з праблемамі са зрокам.

Будучым гледачам «Снежнай каралевы», асабліва тым, хто ведае і любіць тэатр, давядзецца перажыць новыя ўражання і здзейсніць сваю фантазію, чаму апроч вядомага сюжэта будучы спрыяць гукавыя эфекты, вентыляцыя, пахі і іншае.

2. Яшчэ адзін нетрадыцыйны тэатральны праект — дакументальны спектакль «Anti[gone]» па матывах трагедыі Сафокла «Антыгона», які ўжо прагучаў у беларускай тэатральнай прасторы, — можна будзе ўбачыць у Мемарыяльным музеі-майстэрні Заіра Азгура 12 красавіка. Яго паставіў рэжысёр і акцёр, кіраўнік Цэнтра беларускай драматургіі Аляксандр Марчанка пры падтрымцы «АРТ карпарэйшн». Тут сабраны рэальныя людзі са сваімі асабістымі гісторыямі, якія на адной сцэне суседнічаюць з тэатральнай старажытнагрэчаскай Антыгонай. Са сваім прыватным выступяць маркеталаг, юрыстка, сацыёлаг, кіраўнік PR-агенцтва, журналістка, выдавец, прадзюсар, спартсменка, палітолаг і актывіст.

«Тэрыторыя мюзікла».

ФОРМА ДЛЯ СКУЛЬПТАРА

Афрадыта і Стэфанія Станюта ў экспазіцыі твораў Уладзіміра СЛАБОДЧЫКАВА

Што галоўнае ў скульптуры? Пластычнасць, вобразнасць альбо, магчыма, філасофскі пасыл? У творчасці знакамітага беларускага скульптара Уладзіміра Слабодчыкава глядач сутыкаецца з усімі гэтымі складнікамі. Майстар, безумоўна, з'яўляецца адным з самых паспяхоўных скульптараў краіны. Яго работы вядомыя не толькі на радзіме, але і далёка за межамі. У Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі творца прадставіў рэтраспектывны праект «Сублімацыя формы», якім дэманструе асноўныя прыцыпы сваёй творчасці.

...Вясковы хлопец паехаў паступаць у Акадэмію мастацтваў. У яго не было спецыяльнай падрыхтоўкі, тым больш пэўных навыкаў, аднак ён меў самае галоўнае — імкненне да скульптуры. Цяпер узначальвае адпаведную кафедру ў Акадэміі мастацтваў і дапамагае маладым людзям пракладаць шлях наперад. Уладзімір Слабодчыкаў адзначае, што, калі прыйшоў кіраваць кафедрай, яму давалося перажыць складаны перыяд: трэба было не парушыць традыцыю, захаваць спадчыну Бембеля і Анікейчыка і ў той жа час знайсці свой падыход.

У экспазіцыі выстаўкі можна ўбачыць як Афрадыту з грэчаскай міфалогіі, так і вобраз, што нагадвае Стэфанію Станюту.

Больш за сорок гадоў Уладзімір дэманструе ў мастацтве сваю індывідуальную пазіцыю. Займаўся самымі разнастайнымі відамі і жанрамі скульптуры, прахвіў перыяд нацыянальна-арыентаваных пошукаў і фармальных эксперыментаў. Дыяпазон яго праектаў уражвае: ад камернай пластыкі да маштабных манументальных помнікаў на радзіме і за мяжой.

Уладзімір Слабодчыкаў падбірае неабходную пластычную мову, каб паказаць шматграннасць і глыбіню аб'екта. Многія яго героі — жанчыны — моцныя, упэўненыя, нават ваяўнічыя. У экспазіцыі выстаўкі можна ўбачыць як Афрадыту з грэчаскай міфалогіі, так і вобраз, што нагадвае Стэфанію Станюту.

— Жаночыя вобразы і жаночая фігура ў творчасці Уладзіміра Іванавіча раскрыты неверагодна шырока, — кажа куратар выстаўкі вядучы навуковы супрацоўнік Нацыянальнага мастацкага музея Вольга АРХІПАВА. — Мы не бачым у іх анатамічных падрабязнасцяў, ідэалу жа-

ночай прыгажосці, а бачым менавіта знак, што ўвасабляе вобраз. Фігура кожнай са скульптур — гэта перш за ўсё сублімацыя ідэі, яе перанос у статычную форму.

Уладзімір Слабодчыкаў — мастак-даследчык. Здолеў распрацаваць свой пазнавальны знак у скульптуры. У яго творчасці спалучаюцца такія прыёмы, як экспрэсіўная лепка з геаметрызмам контураў і адкрытай прасторай. Матэрыялу творца надае асаблівы сэнс. Апошнім часам манументальныя бронзавыя статуі яго ўжо не так цікавыя — на першы план выйшлі алюмініевыя рэльефы. Адна з найстарэйшых работ мастака ў экспазіцыі — «Гукі», створаная ў 1980-я гады.

— У свой час мне вельмі спадабалася працаваць з алюмініем. Калі ён паліруецца, атрымліваецца эфект серабра, мельхіёру — каштоўнага матэрыялу, — кажа Уладзімір Слабодчыкаў. — Ён дастаткова дэкаратыўны, сучасны і па колеры, і па пластыцы. Таму цяпер больш працую з гэтым матэрыялам. У нашым асяроддзі яго называюць сілумінам, таму што сплавы атрымліваюцца неаднародныя, гэта не чысты алюміній.

Часта ў кампазіцыях майстар выкарыстоўвае структуры рашоткі, якія пачынаючы з ХХ стагоддзя сталі сімвалам авангардных эксперыментаў у мастацтве. У работах Уладзіміра Слабодчыкава яны набываюць новае прачытанне: замест жорсткіх абмежаваных

структур становяцца паветранымі і лёгкімі, перадаюць імкненне, стан палёту. Сам мастак называе такі стан алегорыяй ваганняў паміж матэрыяльным і духоўным.

Бывае, майстар працуе на заказ, але выбірае: яму цікава не столькі задавальваць заказчыка, колькі зрабіць так, каб у творы жыла душа.

Апошнім часам манументальныя бронзавыя статуі яго ўжо не так цікавыя — на першы план выйшлі алюмініевыя рэльефы.

Усё сваё жыццё аўтар вагаецца паміж выкладчыцкай дзейнасцю і мастацтвам. Адзначае, што яму заўсёды складана сумяшчаць гэтыя два кірункі. Былі моманты, калі хацеў усё кінуць і займацца толькі скульптурай, аднак гэтага не дазволіла адказнасць за вучняў. Студэнты Уладзіміра Слабодчыкава часта запрашаюць настаўніка на сустрэчы і з цеплынёй успамінаюць моманты вучобы. Ён жажа, што такія размовы дапамагаюць быць маладзейшым і больш актуальным.

Усё ж такі галоўны лейтматыў творчасці майстра — чалавек: няма нічога больш каштоўнага за дабрыву, якая жыве ў душы людзей, і цеплыню, якая можа саграваць нават на адлегласці, — упэўніцца ў гэтым можна да 25 сакавіка ў Нацыянальным мастацкім музеі.

Вікторыя АСКЕРА